

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
 ÉS A
 MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDÍJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
 MEGJELNIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Előfizetési ára:
 Egész évre 2 forint.

Szerkesztő: **JESZENSZKY PÁL,**
 AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK
 ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDÍJINTÉZETÉNEK ÜGYVEZETŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
 Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítiszteknek 2 frt 50 kr.

Egyesületi élet.

Egyesületünk f. hó 8-án tartotta a „Köztelek“ rendes választmányi ülését. Jelen voltak *Bujanovics* Sándor elnöke alatt: *Máday* Izidor és *Bálintffy* Pál alelnökök, *Böjtös* Árpád *Fekete* Sándor, *Fromm* Antal, *Forster* Géza, *Greszler* Vilmos, *Landesz* József és *Takács* Emil választmányi, *Horváth* Jenő, *Kiss* Lajos e. tagok és *Jeszenszky* Pál ügyvezető, mint előadó.

Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Greszler* Vilmos és *Landesz* József v. tagokat kéri fel.

Új tagokul az egyesületbe beléptek: *Akucs* István, *Gerhardt* Sándor, *Hencz* Aladár, *Jenkovszky* Aladár, *Kovács* Viktor, *Lakner* Jenő, *Laurencz* Ede, *Lukonics* Lajos, *Mattyasovszky* István, *Szlávik* István, *Szepessy* Frigyes és *Tölgessy* Armin Károly; a mult ülésen pedig belépésre jelentkeztek: *Belházy* Géza, *Christi* Béla, *Horváth* Alajos, *Maár* Árpád, *Mihalovits* Mihály, *Strobel* Zoltán és *Ujfalussy* János összesen 19, kiket a választmány a tagok sorába felvessz.

Kilépett az egyesületből 4 tag, a jelen taglétszám 585.

Ezután az ügyvezető bemutatja a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált és helyesnek talált mult évi zárszámadást. E szerint a mult év bevétele 5481 frt 53 krt tett ki, a kiadások összege 4444 frt 78 krra rugott; úgy hogy a pénztári maradvány készpénzben 1036 frt 75 krt tesz ki. A költség-előirányzat nemcsak szigorúan betartatott, hanem a legmesebb menő takarékoság révén a kiadásokra előirányzott összegből még 286 frt meg is takarított.

Az egyesület vagyonáról szóló kimutatás szerint 1898. december 31-én a készpénz-vagyon 26371 frt 82 krt tett ki. A vagyonszaporulat a folyó évben 720 frt 47 kr.

A tagdíj-befizetést illetően a jelentés kedvezőtlen képet nyújt, mert az év végén a tagdíj-hátralék 3955 frt 70 krt tesz ki. Tekintettel arra, nehogy egyesületünk ismét abba a kényszerhelyzetbe sodortassék, hogy a mult évhez hasonlóan a tagdíjhátralékok felszaporodása és behajthatatlansága miatt nagyobb összeget törölni legyen kénytelen, a választmány utasítja az ügyvezetőt, hogy a folyó évi tagdíjak és a hátralékok behajtását a legerélyesebben szorgalmazza s szükség esetén az egyesület követelését per útján hajtsa be.

Az egyesület és a nyugdíjintézet költség-előirányzata együttesen állapított meg és pedig a bevétel 6375 frt, a kiadás 5700 frttal irányoztatott elő.

Lukovszky Mihálynak a választmány 100 korona segélyt szavazott meg; a január havi ülésben özv. *Werner* Emilnének 100 korona és *Dlabáts* Vilmosnak 40 korona segélyt utalványozott ki segély czimén a választmány.

A folyó ügyek elintésése után a „Mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézet“nek igazgatósága tartotta meg rendes havi ülését, melyen megállapította az 1898 ik

évről készült zárszámadást és mérleget. Az előterjesztett zárszámadás szerint a nyugdíjintézet bevételei 1898 ban 167462 kor. 06 fillért tettek, melylyel szemben 157.426 kor. 74 fillér kiadás áll; mutatkozik tehát 10.035 kor. 32 fill. felesleg, a mely az alapszabályok értelmében az alapvagyonhoz csatolandó. A mérleg száma szerint a nyugdíjintézet összes vagyona 203.470 kor. 76 fillérre rug, melyből esik díjtartalékra 155.271 kor. 34 fillér és alapvagyonra, melyben a fentérintett felesleg is már befoglaltatik, 44.633 kor. 13 fillér. A vagyon legnagyobb része, 189.481 kor. értékpapirokba és pedig regale-kötvényekbe és záloglevelekbe van befektetve, 6398 kor. 26 fillér takarékpénztárban kezeltetik.

Az ügyvezető-igazgató azon bejelentése után, hogy az elnökség dr. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter ő nagyméltóságának a nyugdíjintézet alapvagyonának gyarapítására utalványozott 4000 frt államsegélyért feliratilag köszönetét nyilvánította, és néhány kisebb jelentőségű folyó ügy elintésése után az ülés véget ért.

Tagdíjnyugtázás.

Az 1899-ik évre tagdíjait jan. 1-15i febr. 12-ig beküldötték: *10 koronát*: *Algyai* István, *Antal* Ferencz (kötsei), *Balázsovich* István, *Balla* Sándor, *Baly* Kálmán, *Becsey* Hugó, *Berger* Manó V., *Boross* József, *Böjtös* József, *Christi* Béla, *Dessewffy* Dezső, *Domoszlai* Józ ef., *Duhovszky* Géza, *Ehner* József, *Fekete* Sándor, ifj. *Foitsék* Károly, *Gazdik* Endre, *Greszler* Vilmos, *Gruber* Károly, *Gerhardt* Sándor, *Iványos* Miklós, *Jenisch* Adam, *Korbeltz* György, *Köhler* Albert, *Laurencz* Ede, *Mátray* F. József, *Mattyus* Samu, *Mihalovits* Mihály, *Molnár* Mihály, *Nagy* Alajos, *Nagy* Ferencz (illenczfalvi), *Nezinger* Szaniszló, *Novotny* Jare, *Oberländer* Sándor, *Pethő* György, *Praznovszky* István, *Rubinek* Gyula, *Schwarzer* Jenő, *Szlávik* Agost, *Takács* Emil, *Végh* Lajos, *Vozáb* Kálmán, ifj. *Wanninger* Mátyás.

5 koronát beküldötték: *Andrényi* Péter, *Bertalan* János (Füle), *Bertalan* János (Budapest), *Bertalan* Ferencz, *Böjtös* Imre, *Eber* Ernő, *Ferencz* Győző, *Halasy* Kálmán, *Hencz* Aladár (5 kor. 8 fill.), *Jenkovszky* Aladár, *Kabos* Miklós, *Kositzky* Rezső, *Kovács* Viktor, *Lukonics* Lajos, *Lakner* Jenő, *Moldvay* Béla, *Mattyasovszky* István, *Pöschl* Antal, *Szánthó* Sándor, *Szepessy* Frigyes, *Tölgessy* Armin Károly, *Zathureczky* György. *1900-ra 10 koronát*: *Vojnits* Simon, *5 koronát*: *Lakner* Jenő.

Hátralékok fizettek: *Amon* József 30 kor., *Árvay* István 10 kor., *Auerswald* Guszláv 60 kor., *Cseh* Béla 30 kor., *Csukássy* István 60 kor., *Demes* Lajos 30 kor., *Empri* Károly 10 kor., *Halasy* Kálmán 5 kor., *Hermann* Sándor 100 kor., *Jánosy* Sándor 20 kor., *Molnár* Gyula 5 kor., *Pál* Miklós 29 kor., 12 fill., *Plavenszky* Imre 20 kor., *Reinacher* Ottó 50 kor., *Themleitner* Gyula 30 kor., *Wallenstein* Károly 10 kor.

Ismeretlen tartózkodású tagok.

Alább felsorolt tagjaink lakhelyüket változtatták s erről egyesületünket nem tudósítván, tartózkodási helyük előttünk ismeretlen. Tisztelettel felkérjük azon tagjainkat, akiknek az alább felsorolt tagok jelenlegi tartózkodási helyükről tudomásuk van, sziveskedjenek az illetők lakcímét egyesületünk ügyvezetőségével levelező-lapon tudatni.

Bartolomeidesz János, *Baumann* Samu, *Benedek* Antal, *Bökmann* Hermann, *Dravek* Lipót, *Fábián* István,

Fischer Oszkár, *Fleischer* János, *Frühwirth* Ferencz, *Halász* Lajos, *Haracek* István, *Hegedűs* János, id., *Horváth* Mihály, *Kárpf* Izidor, *Longauer* Vilmos, *Lukács* Károly, *Malizsek* Gyula, *Matlaszkovszky* Károly, *Mészáros* Péter, *Messter* Ferencz, *Nagy* Kálmán, *Rimler* Gyula, *Schwartz* Pál, *Szajbély* János, *Takács* Károly, *Tilf* Imre, *Varga* Nándor, *Vollmann* Lajos, *Zalay* Kálmán, *Zoványi* Imre.

Figyelmeztetés.

Az egyesület alapszabályainak 5. §. értelmében a tagdíjak minden év január hó 30-ig befizetendők; kérjük tehát a folyó évi tagdíjak mielőbbi beküldését. Különösen kérjük tagdíjhatálos tagtársainkat, hogy kötelezettségüknek mielőbb eleget tenni sziveskedjenek, annyival inkább, hogy magukat a kellemenségekkel járó ügyvédi felszólítástól, egyesületünket pedig hiábavaló költségektől megkíméljék.

Ügyvezetőség.

Idegen nemzetiségű gazdatisztek Magyarországon.

Több ízben szóvá tettük már azt a sajnálatos tényt, hogy Magyarország gazdatiszti karában mily jelentékeny számban foglal helyet az idegenből ide szakadt, nem magyarajku elem, szaporitva az amugy is kelletlenül nagyobb mérvben e pályára tödulók számát s megnehezítvén a magyarajku gazdatisztek megélhetési felteletit.

Annak daczára, hogy ez a körülmény már magában véve nem örvendetes jelenség, mégis ha úgy állana a dolog, hogy az idegen ajku elem kenyérhez jutván e szép, de rá nézve idegen hazában, igyekeznek azt a földet, melyet mint gazdatiszt művelni van hivatva s a mely neki megélhetést nyújt, megszeretni, meg lehetne nyugodni a dologban, azon feltevessel, hogy az itt megtelepedett idegen elem idővel igaz és rendíthetlen hívévé fog válni a most már hazájává lett Magyarországnak.

Ez a feltevés pedig oly közel fekvő, oly természetes, hogy szinte el sem képzelhető, hogy a valóságban nem így áll a dolog. Pedig sajnos nem így áll. — Az idegenből ideszakadt gazdatisztek legnagyobb része — tisztelet a kivételeknek — nemcsak hogy nem igyekszik magyarrá, a szó igaz értelmében polgárává válni hazánknak, de nagy része még csak azt sem tartja érdemesnek, hogy hazánk nyelvét elsajátítsa. Sőt nemcsak hogy mind ezt nem teszik, hanem hasznos eszközeivé szegődnek az idegen nemzetiségbelieknek, melyeknek érdekeit ők itt védelmezik, szellemét fejlesztik.

Nem mondom hogy nincsenek közöttük dicséretes kivételek, de átlitom hogy nagy részük ilyen.

Ezek elmondására pedig az osztrák gazdatiszti egyesület egyik legutóbbi kiadványa készített, amelyből kitéjük, hogy mennyire szervezve vannak nálunk az idegenajku gazdatisztek s mennyire a német szellem szolgálatában állanak ezek. Az osztrák gazdatiszti egyesületnek valóságos szervezete van Magyarországon, mely

szesülnek, kik katonai tevékenységüknek eleget tettek s némi gyakorlattal rendelkeznek. A tót nyelv ismerete szükséges.

esők.

és betöltésére ajánlkoznak 189. Debreczeni gazd. intézetet végzett 25 éves r. ref. vall. nőtlen gazdasz. megfelelő segédítzti állást keres.

190. Magyar-Ovári gazd. akadémiát végzett 29 éves m. kath. vallású nőtlen gazdatiszt, 8 évi gyakorlattal, szőlőszet, borászat terén kiválóan jártas, spáni vagy ellenőri állást keres.

Az előbb közölt állásajánlatokon kívül iródnánk több tanítást egyáltalán nem végzett és több földművelésiskolát végzett gazda van előjegyzve, a kik nagyrészen önművelő, rendelkezési állásokra pályáznak, részben inokai és segédítzti állások betöltésére ajánlkoznak. Bizonyítványmások iródnánk megtekinthető, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

filet a gépészet minden et minden időben díjtalan. Váci-körut 33. sz.

Kereskedők.

ntez 3. Nyerges, lószerszámok, bőröndök és utastáskák, lópokróczok, istálló- és tisztító szerek, 50%

Fuchs G. Budapest, VII., Károly-körut 1. Gazdasági gépek, tizedes és százados mérlegek, árengedmény 50%

Geitner és **Ransch** Budapest, Andrassy-ut 8. Háztartási és konyhafelszerelési cikkek 100%, műszaki szerszámok, munkagépek, kutszivatnyók, tűző- és tisztító-berendezések és tűző- és felszerelésekből az áru és vételhez képest 5-10%ig.

Glass és **Tarsa** Budapest, IV., Muzeum-körut 5. Uri fehérmű, vízhatlan esőköpenyek, Jaeger-áruk, árengedmény 50%

Groag **Lipót** fia. Budapest, V., Váci-körut 43. Uri és női fehérmű, férfingek, gallérok, kézfélk, zsebkendők; fűzők és kötött áruk, stb. áreng. 60%

Hatschek **Emil**. Budapest, Andrassy-ut 13. Látványos és norinbergi díszműárak, árengedmény 100%

Huzella **M.** Budapest, Váci-utca 1. Vadászlegyek és vadászkelekek (töltények kivételével) 50%

Kánitz **C. és Fiai**. Budapest, Dorottya-utca 10. Papír- és írószerek, nyomtatványok, amerikai írógépek, árengedmény 100%

Károlyi **György**. Budapest, V., Dorottya-utca 10. Papír, író és rajzszerek, 100%

Kertész **Jenő**. Budapest, Kerepesi-ut 8. Díszműárak és ural dívatárak, 100%

elem.

egyesületünk tagjait, en a „Gazdatisztek és Egyesületét“ ajánlani s tani sziveskedjenek. Az t és a belépés bejelentványokat levelező-lapon készségesen megküldi az ügyvezetőség.

gd. egyesület tulajdona.

testestül, lelkestül azon fáradozik, hogy ennek az idegen intézménynek híveket toborozzon s a német elemet pozíciójában nemcsak megerősítse, de fejlessze.

Ennek az idegen egyesületnek u. n. *bizalmi férfiai* vannak itt nálunk, akiknek feladatuk, az osztrák testület érdekeit előmozdítani, annak híveket szerezni s a megüresedő állásokat lehetőleg német, osztrák, esetleg s az Isten tudja miféle nemzetiségű gazdatiszteknek megszerezni. És el kell ismernünk, hogy feladatuknak igyekeznek tőlük telhetőleg eleget tenni, a mit bizonyít az is, hogy az osztrák gazdatisztek egyesületének közel 700 magyarországi tagja van, ami egyesületünk tagjainak száma pedig összesen 580, holott az osztrák gazdatisztek egyesülete épp oly sokat, vagy ha úgy tetszik, épp oly keveset nyújt tagjainak, mint a miénk. E közül a sok idegenajku gazdatiszt közül s az alább közölt *„bizalmi férfiak”* közül egy sem tartotta érdemesnek és szükségesnek, hogy tagjává legyen a magyar gazdatisztek egyesületének, legalább ily módon dokumentálандó azt, hogy magát a magyar gazdatiszti kar tagjának kívánja tekinteni.

Kötelességünk parancsolja, hogy közzé tegyük azon, Magyarországon működő idegen nemzetiségű gazdatisztek névsorát, akik az osztrák gazdatiszti egyesület *„bizalmi férfiai”* tisztjét viselik s a német érdekeknek csinálnak propagandát hazánkban.

A névsort a bécsi gazdatiszti egyesület m. év decz. havi *„Mittheilungen”* című kiadványa nyomán, vármegyénkint összeállítva közöljük, amint következik:

Abauj-Tornamegyében Hetzendorf Eduárd, gazd. felügyelő Torna. *Bács-Bodrogm.* Linzer Rudolf, intéző Kis-Szállás. *Bárm.* Frieb János, főerdész Nagy-Ugrócz. *Békésm.* Vidovich Antal, intéző, Pusztá-Fás. *Biharm.* Hirschmann Konrád, tisztartó Margita. *Komáromm.* Schilcher Teodor, tisztartó Baromlak. *Krassó-Szörényim.* Kristen Adolf, főerdész Szászabánya. *Nyitra.* Klapetek Ferencz, főintéző Tavarnok, Schamal Ferencz, es. és kir. főerdész Csáry, Simonek Károly, intéző Nagy-Bodok. *Sopronm.* Braun Vilmos, gazd. intéző Gyülevéz, Richter Gyula, gazd. felügyelő Pöstyén. *Pozsonym.* Rovara Frigyes, jószágigazgató Pozsony. *Sárosm.* Krajic János, intéző Ujfalu. *Somogym.* Léber Károly, erdőigazgató. *Fehérm.* Viktorin Ferencz, intéző Nagy-Halom. *Szilágyim.* Rybiczka Ferencz, intéző Tasnád. *Temesm.* Krepler Károly, számtartó Kalácsa. *Torontálm.* Barth Károly, számtartó Bánlak. *Trencsénm.* Bscheidner János, főerdész Ó-Beszterce. *Ungm.* Hruska Károly, intéző Záhony-Salamon. *Mosonm.* Liebscher János. *Zalam.* Kotsch József, kasznár Redics. *Zemplénm.* Kappel Károly, főfelügyelő Szerencs. *Pozsegam.* Krschka József, intéző Cernik, Mathiae Henrik, takarékpénztári igazg. Pakrácz. *Szerémm.* Burda Emil, főerdész Gabos, Rauer Rudolf Ernő, jószágigazgató Ruma, Sacher János intéző Pusztá-Ljukova, Terrer Albert, erdőész Susek. *Verőczem.* Sacher József, erdőkezelő Bizovác. *Varasdm.* Reiching Gusztáv, jószágigazgató Rasinje. *Alsó-Fehérm.* Wokrzál Vilmos, jószágigazgató Gyula-Fehérvár. *Beszterce-Naszódm.* Kronenfeld Ernő, óradnai erdőmérnök Hunyad, Sile Károly, algyógyi földmivesiskolai tanító Król Gusztáv, felügyelő Botfalu.

Azért közöljük e névsort, hogy a magyar gazdatiszti kar szerezen tudomást azoknak kitérő, akik a német gazdatisztek érdekében csinálnak propagandát hazánkban, a magyar gazdatiszti kar megélhetésének rovására. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a megnevezett bizalmi férfiak között van egy gazdatiszt, akire az elmozdított nem mindenben vonatkoznak, aki tényleg érdemeket is szerzett a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása körül, de akinek nevét éppen ezért annál inkább sajnálattal látjuk a többiek között s hiszszük, hogy ezen disztelen tisztséget mihamarabb rendelkezésére fogja bocsátani az idegen intézmény vezetőségének.

Egyelőre csak ennyit kívántunk a dologról szólani, de legközelebb visszatérünk e sajnálatos dologra s azzal részletesebben is foglalkozni fogunk.

Jeszenszky Pál.

Az osztalékrendszer szerepe a gazdatisztek javadalmazásánál.

Irtá: Hensch Árpád.

A gazdatisztek nyomasztó helyzetének enyhítésére eddig tett javaslatok részint a munkaadó és tisztje közt fenforgó jogviszony törvényes szabályozására, részint a gazdatiszti osztály nyugdíjigényének társadalmi uton való biztosítására vonatkoznak s az ez irányban nyilvánosságra jutott nyilatkozatokból általában azt lehet kivenni, hogy a hazánk közgazdaságának oly nagy szolgálatot tett és jobb sorsot érdemlő gazdatiszti osztály szolgálati viszonya hasonló elvek szerint lenne szervezendő, mint ezt az állami tisztviselőknél látjuk, akik bár általában csak szerény javadalmazásban részesülnek, de mivel szolgálati viszonyuk törvénnyel szabályozva van s így állásuk a szabályzatok betartása mellett nekik biztosítva van s mivel továbbá munkaképtelenség vagy elaggodás esetére nyugdíjazásra jogigényt tarthatnak, helyzetük általában véve sokkal kedvezőbb, még az esetleg jobban javadalmazott, de nyugdíjra nem jogosult gazdatisztek helyzeténél.

Tehát biztosított állás és nyugdíjra való jogigény azon eszmény, melyre egy a jövőjével számoló gazdatiszt, mint minden munkájára utalt alkalmazott törekszik.

Az erre vonatkozó törekvések jogosultságát teljesen el kell ismerni, mert ezek korunk szociális átalakulásának természetes következményei; ezeket a tőke s munka közt fenforgó ellentét szülte meg s aki tőkével nem rendelkezik, a munkája után eredő jövedelemben kénytelen kárpótlást keresni.

Mindazáltal egyszerűen törvényekkel nem fog sikerülni ezt a nehéz kérdést megoldani, mivel ezek a törvények a birtokosoztály egyéni szabadságának túlságos korlátozását vonják maguk után s ha már a gazdatiszti kvalifikáció kérdésének törvényes megoldása a felsőházban hajótörést szenvedett, mennyivel kevesebb kilátásunk van oly törvények életbeléptetésére, melyek a gazdatiszti állások véglegesítését és a nyugdíj nyújtását kötelezővé tennék.

Ezen okokból a gazdatisztek anyagi helyzetének javítása társadalmi állásának biztosítása érdekében más oly eszközökhöz kell folyamodnunk, melyek a birtokos- és gazdatiszti osztály érdekközösségén alapulnak, a melyek anélkül, hogy a birtokos osztály anyagi érdekét vagy személyes szabadságát csorbítanák, mégis a gazdatiszti osztály helyzetének tetemes javulását eredményezhetik, szóval segítségünk magunkon és az Isten is megsegít!

Az erre szolgáló eszköz pedig nem más, mint az osztalékrendszer, mely nemcsak a mezőgazdasági, de az ipari és kereskedelmi nagy vállalatoknál is az alkalmazottak anyagi érdekeinek előmozdítására legalkalmasabb intézkedésnek bizonyult.

Az osztalékrendszer célja mindenki előtt ismeretes. Azáltal, hogy a birtokos vagy bérlő tisztjét az elért jövedelemben részesíti, arra akarja őt indítani, hogy ténykedésénél a jövedelem fokozása érdekében nagyobb ügybuzgóságot kifejtsen. Hogy pedig ez a cél, a gazdaság jövedelmének fokozása, jövedelmi osztalék nyújtása által tényleg elérhető, nem vonható kétségbe, mert a gazdaság jövedelmi eredményeiben érdekelt gazdatiszt nagyon természetesen mozgásba fogja hozni mindazon emeltyüket, melyek segítségével a jövedelmi mérleget kedvezőbbé alakíthatja. Mindenekelőtt azon lesz, hogy a gazdaság minden területe a legelőnyösebb módon kihasználtsék, hogy a legjövedelmezőbbekre helyeztessék, hogy egy a növénytermelés, mint az állattartás terén a

produkeció úgy mennyi- mint minőség tekintetében a maximális fokra emeltessék, hogy viszont a termelési költségek minden téren a minimumra leszállítsassanak, a termények értékesítésénél pedig lehető kedvező árak elérésére fog törekedni. És mindezt a legnagyobb odaadással fogja megtenni, mert nemcsak kötelességérzete, de *önérdeke* is parancsolja. Az *önérdeke* pedig a leghatalmasabb rugó a gazdasági mechanizmusban.

De nemcsak elméleti okok szólnak az osztaléknyújtás mellett, hanem a gyakorlat is fényesen igazolta annak okszerű voltát, mert ismerünk több uradalmat, melyekben az osztalékrendszer behozatala folytán a jövedelem 25, sőt 50%-al emelkedett.

Bennünket itt azonban nem az osztalékrendszer jövedelemfokozó hatása érdekel, hanem azon befolyás, melyet az a gazdatiszt helyzetre gyakorol s mely abban nyilvánul, hogy egyúttal a gazdatiszt jövedelmét is fokozván, igazságosabb, azaz a tiszt munkájával helyesebb arányban álló díjazást eredményez.

Az osztalékrendszernek ezen üdvös hatása azonban csak helyesen szervezett osztalékrendszertől várható, mert a hol a procentuáció be nem vált, ott nem az osztaléknyújtás elvében, hanem az alkalmazott rendszer helytelenségében rejlett a hiba.

Mindenekelőtt felmerül az a kérdés, hogy a nyújtandó osztaléknak mi a leghelyesebb alapja, a gazdaság bruttó vagy nettó jövedelme?

Ezen kérdésre a jelenlegi viszonyok közt azt hiszem csak egy lehet a válasz, az t. i., hogy osztalék alapjának csak a gazdaság tiszta jövedelme fogadható el, mert a bruttó jövedelmet könnyű fokozni, erre a mezőgazdasági termelésnek jelenlegi fejlett technikája ezer módot nyújt, — de a fokozott bruttó jövedelem még nem nyújt garanciát a tiszta jövedelem emelése iránt s azért a bruttó jövedelem nemcsak nem ajánlható az osztalék alapjának, hanem ez a birtokosra nézve esetleg nagy veszélyekkel járhat.

Igy ezakis a tiszta jövedelmet fogadván el az osztalék alapjául, felmerül továbbá azon kérdés, hogy az osztalék alapjául a gazdaság egész tiszta jövedelme vagy annak csak egy bizonyos része szolgáljon.

Az e téren eddig szerzett tapasztalatokból kiindulva ezen kérdésre is nagyon határozott lehet a válaszuk, az t. i. hogy az osztalékrendszer okszerű szervezésénél annak alapjául ne a gazdaság összes tiszta jövedelme, hanem ennek csak azon része szolgáljon, melyet közönségesen tiszta- vagy vállalkozói nyereségnek szokás mondani.

Ezen vezére megállapításánál kiindulunk azon feltevésekből, hogy az osztalékban részesítendő tiszt megfelelő, azaz oly javadalmazásban részesül, melyből tisztességesen megélhet. Ezen rendes díjazása fejében tartozik ő a birtokot nemcsak kezelni, hanem úgy kezelni, hogy az általa elért tiszta jövedelem a gazdaságban fekvő összes tőkeértékek normális kamatjának megfelelően.

Az ezen normális jövedelmet meghaladó jövedelem képezi a vállalati nyereséget s csak ez a vállalati nyereség lehet az osztalék alapja; de ezen osztalékra a gazdatisztek tulajdonképpen jogigénye is van, mivel a vállalati nyereség eléréséhez ő is nagyobb szorgalom és ügybuzgóság kifejtése által járul tényleg hozzá; mindazáltal az egész vállalati nyereség még sem illetheti őt, egyrészt mivel ez a gazdasági konjunkturától is, nevezetesen a terméktől és terményáraktól függ, másrészt mivel a vállalati nyereséggel szemben a vállalati veszteség áll, melyet a birtokos vállal magára s éppen ezen elvállalt kockázat fejében jogosan megilleti a birtokost a vállalati nyereségnek azon része, mely a konjunkturából származik.

Tényleg azonban ki nem mutatható, hogy az elért vállalati nyereségből mennyi számílandó be a tiszt fokozott ügybuzgalmának és mennyi a konjunkturának s ezért az osztalék

minőség... emeltessek... minden... a termények... árak... legnagyobb... nem csak... rancsolja. Az... rugó a gazda-

okok szólnak az... a gyakorlat is... zeri voltát, mert... ekkor az osztalék... jövedelem 25, sőt

nem az osztalék... sa érdekel, hanem... gazdatiszt helyze... nyilvánul, hogy... mét is fokozván... nkájával helyesebb... ényez.

ezen üdvös hatása... zett osztalékrend... procentuáció be... knyújtás elvében... zer helytelenségé-

az a kérdés, hogy... a lehelyesebb... y nettó jövedelme?... gi viszonyok közt... válasz, az t. i.,... a gazdaság tiszta... a bruttó jöve... a mezőgazdasági... hnikája ezer mó... bruttó jövedelem... tiszta jövedelem... jövedelem nem... ztalék alapjának... ve esetleg nagy

edelmet fogadván... erül továbbá azon... pjjál a gazdaság... annak csak egy

zett tapasztalatok... is nagyon határo... i. hogy az osztalé... enél annak alapjául... jövedelme, hanem... jon, melyet közön... i nyereségnek szo-

ításánál kiindulunk... ztalékban részesei... oly javadalmazás... egészen megélhet... tartozik ő a bir... nem úgy kezelni... vedelem a gazda... ékek normális ka-

delmet meghaladó... nyereséget s csak... az osztalék alapja... tisztnek tulajdon... a vállalati nyere... szorgalom és ügy... ul tényleg hozzá;... ati nyereség még... el ez a gazdasági... sen a termékektől... másrészt mivel a... a vállalati veszte... al magára s éppen... en jogosan meg... nyereségnek azon... ol származik.

mutatható, hogy... l mennyi számi... ybuzgalmanak és... ezért az osztalék

kulcsának megállapításánál csak tapasztalati adatokra vagyunk utalva. Közönségesen a vállalati nyereség 10-20%-a képezi a tiszt osztalékát, még pedig oly birtokoknál, melyek jövedelme könnyű szerrel fokozható alacsonyabb, rossz birtokoknál magasabb kulesot alkalmaznak, mely néhol 50%-ra is emelkedik.

Ha ennél fogva egy 1000 holdas birtok, melynek tőkeértéke, érteve alatta az alap-üzem és forgó tőke összegét 300,000 frt, — eddig általában 12,000 frtot jövedelmezett, a mi a tőkeérték 4%-ának felel meg s mely birtokért, ha az szolid bérlőnek kiadatik, szintén 12,000 forint tiszta haszonbér kapható, akkor ezen birtoknál normális vagy jobban mondva minimális jövedelemnek 12,000 frt tekinthető; ezen jövedelem kiszolgáltatása fejében kapja a kezelőtiszt rendes fizetését, minél fogva ezen jövedelem után öt osztalék nem is illetheti.

Ügyesebb kezelés folytán azonban emelhető ezen birtok tiszta jövedelme 14,000—16,000 forintra, mely esetben a vállalati nyereség 2—4000 frtot tenne; csak ez után számítatnék az osztalék s ha ez 20%-ban állapítatik meg, — mert aránylag kicsiny a birtok, azért magasabb kules alkalmazandó, különben elveszti az osztaléknyújtás serkentő hatását, — akkor a tiszt általában 400—800 forintnyi osztalékra számíthat, míg a birtokost a fennmaradó 1800 illetve 3200 frt mint vállalati nyereség illetné.

Csak hogy a fenforgó esetben azon eshetőséggel is számolnunk kell, hogy kedvezőtlen években, még a minimális 12,000 frtnyi jövedelem sem lesz elérhető, míg nagyon kedvező években, kitünő terménél, magas áraknál a jövedelem esetleg 20,000 frtra is felemelkedhetik, mely esetben az osztalék 1600 frtot tenne. Kérdés mármost, hogy tekintettel a jövedelemnek ezen nagymérvű ingadozásaira minő eljárás követendő?

Némelyek úgy vélik ezt a kérdést megoldhatni, hogy az osztalék nem évenként osztatik ki, hanem csak hosszabb időközökben, minthogy az osztalékot különben is a tiszt jövéjének biztosítására tartják fent. Ebben az esetben minden osztalékot élvező tiszt számára a pénztári főkönyvben egy lapot nyitnak, melyen a tiszt osztalékigénye nyilvántartatik; rossz évek hiányzó jövedelme a jobb évek feleslegéből fedeztetik, a mutatkozó felesleg pedig kamatozólag helyeztetik el. Ezt az eljárást különösen ott követik, ahol a gazdaságok jövedelme, mint nálunk az Alföldön igen nagy hullámzásoknak van alávetve.

A másik eljárás abban áll, hogy a tantieme minimumát és maximumát előre állapítják meg, a fenforgó esetben p. o. kimondván, hogy a minimum 200 frt, a maximum 1000 frt s ebben az esetben tényleg minden évben megkapja a tiszt osztalékát, mely felett szabadon rendelkezik; a maximum kiszabása pedig két okból történik: egyrészt mert nagyon magas jövedelem rendszerint nem a tiszt érdeme, hanem nagyon kedvező konjunkturák következménye, másrészt mert az így a tisztól elvont osztalék a deficites évek hiányának pótlására számítatik.

Egy harmadik eljárás meg abból áll, hogy az osztalék a tiszt nyugdíjbiztosítására fordítatik, a biztosítási prémiumot tehát tényleg a birtokos fizeti, de azonkívül az osztalék külön könyvben mint fentebb láttuk, nyilvántartatik, az osztaléknak azon része pedig, mely a biztosítási díjak levonása után fennmarad, a tiszt javára kamatozólag helyeztetik el; erre ő szükség esetén kölcsönt kaphat, de az osztalékot csak a szolgálat elhagyása esetén kapja ki, mert csak akkor történik a végleges elszámolás.

Ezt az utóbbi eljárást tartom részemről a legmegfelelőbbnek, mivel a tisztet jobban a birtokhoz fűzvé, állása azáltal jobban biztosítatik s azonkívül jövéjéről is gondoskodva van, — anélkül hogy az osztaléknak ezen rendszere a birtokosra veszélyekkel vagy anyagi megterheléssel járna; hisz csak a jövedelmi

többletnek egy részét áldozza fel tisztjének, mely többletet az osztalékrendszer mellözve, el sem érte volna.

Hanem az osztalékrendszer a gazdatiszt szakértelme és ügybuzgósága iránt sokkal nagyobb igényeket is támaszt, mert ő ugyszólván erkölcsi felelősséget vállal aziránt, hogy legalább a minimális jövedelmet lesz képes elérni; mielőtt tehát ezt az erkölcsi szavatosságot élvállalná, alaposan kell megfontolnia azt, hogy ígérteit be fogja-e válthatni; rosszul felszerelt birtokoknál, melynek jövedelme miatt nem fejleszhető, a szükséges tőke megszerzése is sokszor nehézséget okoz s azért előzetesen ez a kérdés megoldandó, mert ha a birtokos a szükséges tőkét nem bocsájthatja tisztje rendelkezésére, akkor a czél el sem érhető.

Végül rendszeres számvitelt is tételez fel az osztalékrendszer alkalmazása, mert pontosan kell ismernünk nemcsak az évi jövedelmet, hanem a birtokban fekvő tőke értékét is és annak változásait, mert rendszerint nem bizonyos összeget, hanem a birtokban fekvő összes tőkeérték bizonyos kamatját szokás minimális jövedelemnek tekinteni, a felvett esetben tehát nem 12,000 frtot, hanem a 300,000 frt tőkeérték 4%-át; ha tehát a birtok tőkeértéke idővel befektetések folytán 350,000 frtra emelkedik a minimális jövedelem 14,000 frtot tenne.

Feltevéseimből — úgy hiszem — világossá válik, hogy az osztalékrendszer a gazdatiszt k helyzetének javítására, egyáltalán társadalmi tekintélyük emelésére a leghathatósabb eszközök egyike, melynek előnyeit azonkívül a birtokos is élvezvén, ezen okból alkalmazása nem ütközik nagy nehézségekbe s mindhogy ez a rendszer továbbá a tiszt kezelés alatt álló birtokok okszerűbb kihasználására is kell hogy vezetsem, nemcsak magán-, de közgazdasági okokból is felelte kívánatos, hogy az eddig nálunk csak elvétve alkalmazott, de mindenütt bevált osztalékrendszer, minél általánosabb elterjedést nyerjen.

Ezt a czélt azonban csak úgy fogjuk elérni, ha az osztalék kérdését folyton szőnyegen tartjuk, sőt különösen főuraink figyelmét minél gyakrabban felhívjuk és ezirányban esetleg, még fölmerülő kételemek megosztása érdekében gazdatisztjeink köréből minél többen e fontos kérdéshez hozzászólnak, hisz kimeríteni ezen alkalommal ezt úgy sem lehetett.

Gazdatiszti állások.

Sokszor szóvá tetetett már a gazdatisztek kedvezőtlen helyzete, melyre, valamint az emiatt felhangzó számos panaszra, legyen szabad az illetékes körök figyelmét felhívnom, annál inkább, mert a gazdatiszti kar helyzetét egészen tárgyilagosan óhajtom alábbiakban fejtegetni.

Nem czéлом az indító okok rugóit ismerettni; egyes eklatáns példákra sem mutatok rá, nagy általánosságban tárgyalom csak az ügyet s midőn a mai állapotok elől a függőnyt fellebbentem, bemutatom azt, ime uraim ez a helyzet, tanulmányozzák s ha van elég lelki erejük, küzdjenek ez állapotok ellen, mert a viszonyok meg nem javulása esetén, existenciánk valóban tűrhetelenné fog válni. Amennyire kényes volt rám nézve az, midőn előző cikkemben a gazdatiszti osztályt klasszifikálnom kellett, nehogy akadjon valaki, aki személyeskedést véljen még a sorok közt is találni: úgy ez alkalommal is teljesen neutrális térére vonulok s higgadt megfigyelés az, mi czéljaimban vezet.

A gazdatiszti állások osztályozását két szempontból eszközölöm: minőség és mennyiség szerint.

Ami a minőséget illeti, rövidség okáért mondjuk van jó és van rossz állás. Hogy e kettőből azután én hány alsóbb osztályt tudnék létesíteni még, arról e rövid közleményben szólni sem akarok. E két osztályba az állá-

sokat nem rang, hanem szigoruan érdemeik szerint illeszttem be.

Kezdjük a jó állások ismertetésén. Jó gazdatiszti állás! Micsoda fogalom ez azok számára, kik egy fél életen át ezt csak hirtől ismerik. Az a mohamedán a Szahara sivatagjain tevéje oldala mellől nem tekint nagyobb áhitattal Mekka felé, mint e szóra az a sanyargatott lélek, ki folyton üzi, kergeti ezt, mint játszó gyermek a himes lepkét!

Első helyre a jó gazdatiszti állások közül az állami állásokat sorolom. Maga az állam a legnagyobb birtokos, a mely a legtöbb képzett embernek ad kenyeret, nemcsak birtokain, de a szakembereknek megfelelő állásokban is. Ez állások, melyek nincsenek egy ember személyéhez kötve, biztosak; megélhetésre a tiszt és családja számíthat s ha gyermekei vannak, azok felnevelésére is a szükséges anyagi eszközök megvannak. Dícséretére válik a földmívelésügyi kormányzatnak, ha ma már a minősítést szigoruan megkivánja. A tisztviselőnek nyugdíja van, állásából, ha csak oly vétséget nem követ el, melyet fegyelmi uton büntetnek, el nem mozdítható. Szóval a hasznavehető, törekvő ember ez állásokban haladhat is s úgy a maga, mint családja jövőjét biztosítva láthatja. A vallás és közalapítványi birtokokon alkalmazott tisztak sorsa is kifogástalan, de a bérletrendszer terjedése folytán, ezek a gazdatiszti állások napról-napra kevesbednek.

A katolikus egyház hatalmas birtokain, kezdve a primási, érseki, püspöki és káptalani uradalmakban a legjobb állások találhatók s dícséretére válik a klerusnak, hogy tisztjeiket oly humánus bánásmódban részesítik. Nagyon természetes, ily állások elnyerése végtelen nehéz s más felekezetteliek oda soha be sem jutnak.

Igen jól fizetett, biztos jövővel kecsegtető állások vannak a hitbizományi és a legtöbb ősi főnemesünk birtokain is; a tiszteknek egy-egy ily helyen majdnem épp oly biztos a megélhetésük, mint akár az állami állásokban! De nagyon téved, ki a jó állás fogalmát zengzetes, nagy nevekhez, nagy uradalmakhoz köti; világért se attól függ ez, sőt elég példával lehetne bizonyítani, hol a köznemesi birtokon, szerény titulusal a vitulus jóval nagyobb, mint ott, sőt állása, jövője teljesen biztos és megnyugtató. A jó állások közé sorolom még egyes kivételes humánus bérlőknél lévő tiszt állásokat is, kik a tisztben nem eszközt látnak, de az embert és munkáját meg is fizetik, személyi és emberi voltát megbecsülik.

Ezzel a jó tiszt állásokkal végeztünk is, s nem tévedek, sőt statisztikailag is ki lehetne mutatni, hogy a gazdatiszti pályán a rossz állások száma ma már jóval nagyobb, mint a jó állásoké s ez állást kétségtelenül mindennél hihetőbben a folytonos helykeresés és a gazdatisztek nagy mobilitása bizonyítja. S ugyan minő állásokban változnak folyton a tisztak? A jó, vagy rosszban? Senki s főképpen a mai viszonyok közt, midőn a kereslet lanyha, a kínálat meg roppant élénk nagy és tömeges, a jó állásból megmozdulni nem fog, de igenis valóságos tömeges népvándorlás tapasztalható a rossz állásoknál. Jönnek, mennek, mint a vándor madarak, egyik otthagy egy rossz állást azért, hogy egy másikat szerezzen, mely az előbbinél a legtöbb esetben, semmivel sem jobb s szomoruan kénytelen tapasztalni, hogy eben gubát eserélt.

Nem mélyedek a rossz állások ismertetésébe, nem mondom el mit a közrejátszó okok, nem állítok szembe egymással tényeket, melyek bizonyítanak, csak végtelen sajnálattal konstátálom, hogy nagyon sok azoknak száma, akiknek állása oly bizonytalan, oly rosszul fizetett, oly szivtelen bánásmódban részesülő, hogy aki a viszonyokat közelebbről nem ismeri, erről magának fogalmat sem alkothat.

A rohamos eladósodás s a bérleti rendszer egyik főfaktora annak, hogy a helyzet ennnyire megromlott.

A gazdatiszti állások minősége ilyen, a melyre röviden reámutattam.

Az állami állások előnyös oldalaira rámutattam. Láttuk, de a való élet is igazolja, hogy a tisztnek egzisztenciája itt nem az egyéni szeszélyek hullámverésének ama hányatott sajkája, mely könnyen felfordul, hanem erős, vitorlás hajó, melyet becsületes szorgalommal biztos révpárt felé maga az egyén vezet s benne családját is, s öreg napjaira nem koldus-tarisznya vár rá és gyermekeire, hanem egy megfutott pályának méltó nyugalma, a jól megérdemelt elismerés és megélhetés. Az emberi önérték itt kevésbé van kitéve az eltiprásnak, a leigázásnak s kötelességeinek szigorú teljesítése esetén élhet emberies módon, nyugodt lélekkel végezvén teendőit.

Épp így élhet a tiszt a privát állásokban ott, melyeket a jó fogalmával ruháztunk fel.

De aztán jönnek a bizonytalan helyek, hol az ember akárhányszor hibáján kívül is belekerül a bajba s akkor hamarosan vége van, szedheti a sátorfát s kereshet jobb tanyát. Hát még a tiszt javadalmazása minő az ilyen helyeken? Csak az tudja azt a nyomorúságot elképzelni, aki saját szemével győződött meg róla s amely a követelt és teljesített munkával s felelőséggel semmi arányban sem áll.

Azt szeretjük hangoztatni folyton, hogy a gazdatiszti állás bizalmi állás! Helyes és igaz! De hát ily értelemben véve melyik állás a világon nem bizalmi állás! Mindenütt bizalom és bizalom kell! Én a dolgot úgy fogom fel, hogy aki közpályán működik, oda a közbizalom kell, hogy emelje s a magánállásoknál is a bizalom lényeges és fő! Épp ez alaphoz vizsgálva a dolgot, annak a gazdatiszti állásnak, melynek szilárd alapja a bizalom egyedül, annak a bizalomnak oly erősnek kell lennie, a hova avatlatlan kezek a meg hasonlós ütéseit soha bedobni ne tudják s megszűnésére sem kicsinyes okok, sem a rágalom s rosszakarát közebe ne játszhasson. Sajnos, hogy a nem állami, papi s a jelzett főúri birtokok egy részének kivételével ennek éppen ellenkezőét tapasztalhatjuk.

De menjünk tovább.

Igen sok, sőt a legtöbb esetben nem maguk a tulajdonosok, hanem a birtokok kezelésével s vezetésével megbízott főtisztek teszik tühretlennek, sőt lehetetlenné a subalternus tiszt egzisztenciáját. A gazdatiszti pályára készülő fiatalember, előtanulmányait bevégezve, telve nemes ambícióval, munkakedvvel, korának megkívánt műveltségi fokára emelkedve, kikerül a gyakorlati életmezéjére s a mindenható isten tudná megmondani, kinek a keze alá kerül. Lehet, hogy főnöke emberséges ember, jó gyakorlati gazda, hosszas gyakorlatban rendezés szigorú pontosságához szokva s megéssik, hogy a nem eléggé komoly fiatalembernek a nagy szigorúság nem tetszik s kerekét old! Épp így megeshetik, hogy főnöke szakképzett úri ember, szigorú, nagyon sok munkát kíván, s maga is nagyon sokat dolgozik, tehát a fiatal kezdő nem bír kitarítani itt se! Biztosíthatok akárkit, hogy a ki ily helyen meg nem áll, nem e pályára került. Ez volna az éremnek a szebbik oldala, fordítsuk meg, a tulsó is mutat valamit. Hány esetben és hányan jutnak egy oly princípális karmai közé, ki gyakorlati voltának, annak az áldott jó lelkű praxissnak Parnasszusán képzelet magát, tele van oktalan göggel, dölyffel, szaturálva van a társadalmi nyavalyák és kórságok minden nemével, ugyan minő helyzetbe jut itt a legkomolyabb, legtörekvőbb fiatal ember!

Mit numerál ezek előtt a tanult és képzett elem, mibe számítanak ezek egy készült, kezdő embert? Semmi. Sőt és ezt igen sokan tapasztalhatták, lenéző és sértő bánásmóddal üldözik legtöbbszörre a szakiskolát végzett s alájuk rendelt fiatal kezdő tiszteket. Ily főtisztek rendelkezési alá jut igen nagy része a fiatal kartársaknak s bizony, ha ily helyen nem éri

meg Mathuzsaem korát, azon csöppet se tessék megütközni.

Ezekben ismertetem azon állásokat, melyekben a gazdatiszt miként sorsa, szerencséje s jobb csillagzata vezérli, találhat biztos egzisztenciát nyújtó, sokak által irigylet helyet, amely azonban csak a sok ezekre menő gazdatiszt egy aránytalan esekély töredékének jut. A legtöbbje csak egyik napról a másikra tengődik állásában, melynek bizonytalan volta ki nem elégítheti, melyből minden pillanathban kieséppelhet, odadobva a nyomornak, nélkülözésnek. Hogy az ily állásokban tengődő sok ezer gazdatiszt panaszkodik és zugolódik sorsa miatt, hogy elégedetlen s hogy helyzetének törvényes rendezését sürgeti, követeli, azt vajjon ki csodálhatja?

Siculus.

Állás hirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazda”-isztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők, bizonyítvány másolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal sziveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás betöltésére előjegyzett gazdatisztek bizonyítványmásolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek tekintés utáni visszaszámaztatását kérjük. Elégendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni ohajtó földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Betöltendő állások.

Ajánlatok az ügyvezetéshez küldendők.

49. Szabolcsmegyei, két egymástól távolabb fekvő gazdaságba irnok kerestetik, könnyvitelben és homoki szőlő kezelésében való jártasság szükséges. Évi fizetés 200 frt, teljes el-látás s állattartás. Előnyben részesülnek, kik lovakatónak voltak s praxissal bírnak.

50. 2300 holdas bér-gazdaságba kerestetik egy ispán, ki a német nyelvet tökéletesen bírja. Gyakorlatukat és képességüket bizonyítvány-másolatokkal igazoló pályázatok családi állapotuk és fizetési igényeik megjelölésével forduljanak Reitter Rudolf nagybérlő urhoz, Török-Bálint.

51. Budapest közelében fekvő 1500 holdas birtokra, gyakorlati, tanintézetnem végzett, tejjgazdaságban jártas, körültekintő, munkaképes és munkasze ető gazdatiszt kerestetik. Fizetés 900 frt készpénz és 300-600 frtj terjedő mel-lékjövdelem. Legfeljebb 30-45 éves koru, kis családdal bíró egyének pályázhatnak. Bizonyítvány-másolatok az ügyvezetéshez küldendők.

Állást keresők.

Főtiszti, kezelői vagy intézői állás betöltésére ajánlkozni

191. Intézői állást keres egy, az óvári akadémiát sikerrel végzett, kitünő gyakorlattal bíró 37 éves roma. kath., nős, jelenleg is nagy uradalomban működő gazdatiszt.

192. Kassai gazd. intézetét végzett 23 éves gör. kath. vall., nőtlen gazdatiszt. beszél magyarul, oroszul, tótul és némileg németül is; megfelelő állást keres.

193. 14 évi gyakorlattal bíró 32 éves évi ref. vall. családos uradalmi intéző, ki a mezőgazdaság minden ágában, különösen az intenzív tejjgazdaság és tejértékesítés terén teljes jártassággal és bő tapasztalatokkal bír, önálló gazdatiszti állást keres.

Az előbb közölt állást-keresőkön kívül irodánkban több tanintézetet egy-általán nem végzett és több földművesiskolát végzett gazda van előjegyezve, a kik nagyrészen önálló, rendelkező tiszti állásokra pályáznak, részben irnoki és segéd-tiszti állások betöltésére ajánlkozni. Bizonyítványmásolataikat irodánkban megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

Az Orsz.-Gépez.-Egyesület a gépészet minden ágában szakavatott gépészeket minden időben díjtalanul elhelyez. Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

Kedvezmények egyesületi tagok részére.

1. Politikai napilapok, szakközlönyök, szép-irodalmi és éleztalpok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagjai” kedvezményes áron, az egyesületi iroda utján fizethetnek elő.

Allatgyógyászat. Folyóirat állategészségügyi és állattenyésztési ismeretek terjesztésére. Szerkeszti dr. Révész István. Kiadóhivatal Budapest, VIII., Rókk Szilárd-utca 28. Előfizetési ára 3 frt, tagjainknak 1 frt 50 kr., árengedmény 50%.

Budapest. Képes poli-

tikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantyus-u. 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 25%.

Borászati Lapok. XXX. évfolyam Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainknak egészévre 4 frt, fél évre 2 frt. 20%.

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk utján 15% kedvezményen fizethetnek elő a lapra.

Magyar Bazar. Wohl Janka dívatlapja. Kiadóhivatal Bpest, Ferenciek-tere 3. Megjelenik havonként 4-szer. Előfizetési ára 1/4 évre 2 frt, tagjainknak 1 frt 60 kr. 20%.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, V., Akadémia-u. Előfizetési ára egy évre 8 forint, tagjainknak 4 frt. árengedm. 50%.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-u. 4. Előfizetési ára 14 frt. Egyesületünk tagjai irodánk utján 15% kedvezményen fizethetnek elő a lapra.

Magyar Nők Lapja. Kiadóhivatal Budapest, V., Hold-utca 25. Előfizetési ára egy évre 6 frt, tagjainknak 3 frt áreng. 50%.

Magyarország. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sándor-utca 2. Megjelen a fővárosban este, a vidéken kora reggel. Előfizetési ára 1 óra 120 kr, atjainknak 1 frt 18%.

Magyar Újság. Politikai

napilap. Megjelen a fővárosban este, a vidéken kora reggel. Kiadóhivatal Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. Előfizetési ára 1/4 évre 3 frt, tagjainknak 2 frt 70 kr., 1 hónapra 1 frt, tagjainknak 90 kr. 10%.

Nemzet. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. Főszerkesztő Jókai Mór, felelős szerkesztő Gajári Ödön. Előfizetési ára 1/4 évre 4 frt 50 kr., tagjainknak 4 frt 05 kr. 10%.

Ország Világ. Kiadóhivatal Budapest, V., Hold-utca 7. 19 évfolyam. Előfizetési ára egy évre 8 frt, tagjainknak 7 frt. 12%.

Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. helyett 3 frt. 14%.

Politikai Újdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk utján 15% kedvezményen fizethetnek elő a lapra.

Urabátyám. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%.

Üstökös a legrégebb magyar éleztal. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%.

Vasárnapi Újság. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-u. 4. Előfizetési ára 1/4 évre 2 frt, egész évre 8 frt. Egyesületünk tagjai irodánk utján 15% kedvezményen fizethetnek elő a lapra.

2. Gyárosok és kereskedők.

Bácher Rudolf. Budapest, VII., Nagymező-utca 68. Ekék és egyéb talajmívelő eszközök, áreng. 10%.

Brázay Kálmán. Budapest, IV., Muzeum-körút 23. Fűszer- és gyarmatarúk után 2%, sós-borszesz, 20%.

Brünner Testvérek. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. Lámpák, lámparészek és lámpások, 10%.

Calderoni és tsa. Bpest, Váci-utca 30. Optikai tárgyak, szemüvegek, látcsövek, hőmérők, 10%.

Ditmar R. Budapest, V., Fűrdő- és Nador-utca sarok. Lámpák, lámparészek, lámpások, áreng. 5%.

Dóna Döme és fia. Budapest, IV., Mária-Valéria-utca. Papír, írószer, nyomtatványok és följegyzési könyvek raktára, áreng. 5%.

Elsinger M. J. és fia. Budapest, V., Thonet-udvar. Vízmentes szövetek, ponyvák, zsákok, kendertömlők, esőköpönyeg és gazdasági sátorok, árengedmény 5%.

Fairbanks mérleg- és gépgyár r.-társ. Budapest, Andrássy-u. 14. gazd. gépek, tizedes és százados mérlegek 10%.

Feldmann és Kádár. Budapest, VI., Teréz-körút 34. Műszaki és gazdasági kellékek, szerszámok, fűszerek és reszelők. Orosz és amerikai henger- és gépjelölők, olíva gépjelölő, 15%.

Freund A. és fia. Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. Nyerges, lészter-számok, bőrdobok és utitáskák, lópokróczok, istálló-és tisztító szerek, 5%.

Fuchs G. Budapest, VII., Károly-körút 1. Gazdasági gépek, tizedes és százados mérlegek, árengedmény 5%.

Geitner és Rausch. Budapest, Andrássy-ut 8. Háztartási és konyhafelszerelési cikkekkel 10%, műszaki szerszámok, munkagépek, kutszivatnyok, tüzőoltó-fecskendők és tüzőoltó-felszerelésekkel az áru és vételhez képest 5-10%-ig.

Glass és Társa. Budapest, IV., Muzeum-körút 5. Úri fehérnemű, vízhatlan esőköpenyek, Jaeger-árak, árengedmény 5%.

Groág Lipót fia. Budapest, VI., Váci-körút 43. Úri és női fehérnemű, férfi ingek, gallérok, kélzések, zsebkendők; fűzők és kötött árak, stb. áreng. 6%.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. M. Szt.-Anna. Sz. M. Antal-háza, Ch. B. Aranyos-Sigma, E. E. H. Vásárhely. Beküldött cikkeit térhálány miatt nem közölhetük, de legközelebb sor kerül rájuk. Szives közreműködésüket kérjük a jövőre is.

Az orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.